

Peljali so jih tik memo nas. Molčé smo se gledali eden drugemu, dokler se niso zaprla za njimi vrata ječe, ki se v oziru na nezdravi zrak te okolice sme imenovati tudi le: „živi grob“.

Zadnji trenutek uže, ko so hoteli vozniki zapoditi konjiče v tek, domislila si je skrblija gospica Netka Laheinerjeva, da nismo vzeli nič studenčnine iz treh virov za spominj seboj. V hipu šinila je iz voza, odhitela nazaj k cerkvi „Tre fontane“ in prinesla je precejšnjo steklenico, tako, da je je vsaki nekoliko prejel v spominj. Ko smo se mi odpeljali, prišlo je še mnogo odličnih romarjev, svetovnih in duhovskih, izmed Poljakov, da si tudi ogledajo znamenitosti tega kraja. Ko smo dospeli v Rim nazaj, mračilo se je uže, in s tem bil je dokončan drugi dan našega bivanja v večnem mestu.

V jutro 1. julija (petek) bili smo zopet na vse zgodaj na nogah. Ker stojijo na ljudskem trgu (Piazza del Popolo) tri cerkve, šel je čast. gosp. Peterlin v bližnjo maševati. Šel sem tudi jaz z njim. Prišlo je bilo pa toliko čast. gospodov duhovnikov skupaj, da je primanjalo strežajev in gosp. prijatlu sem hotel koj jaz dokazati, da čez preteklih 40 let znam še vedno opravljati ministrantovsko službo. Le dobro je vedno, če človek kaj zna. Ker so prejšnji večer prečastni gospod dekan Kožuh rekli, da hočejo ta dan maševati v Vatikanski baziliki, podalo se nas je pozneje mnogo Slovencev z njimi v Št. Peter. Ondi smo zvedeli, da hoče ob 8. uri mlg. metropolit Sembratovič maševati v podzemeljski rakvi nad grobom sv. Petra, toraj smo po gosp. dekanovi maši najprej hodili še po baziliki, ogledovaje zlasti prekrasne grobne spominke mnogih papežev. Poiskali smo tudi začasno počivališče rajnega preslavnega Pija IX., pokleknili pred tistim na tla, moliti nekoliko za-nje in priporočili se jim, naj pri Bogu za nas prosijo. Ob 8. uri pričela se je res v podzemeljski rakvi sv. maša nadškofa Sembratoviča po staroverskem (grškem) obredu. Posrečilo se nam je, priti v podzemeljsko svetišče, in sicer prav blizo altarja, ki zakriva koščice prvaka apostolov, sv. Petra. Prostori so nizki, stene oblečene v najlepši in najdražji marmelj; obilnost gorečih sveč pa je razsvitljevala nekako otožno-svečano podzemeljske prostore. Sv. maša ni bila slovesna (péta), vendar je izvrsten čveterospev (kvartet) sprelepo povelečeval službo božjo, ki je trajala čez 1. uro. (Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Promet zemljišč v Avstriji*, namreč rudokopov mestnih hiš, grajščin in družih zemljišč znašal je leta 1880. po številu 137.595, vrednosti 257 milijonov in 319.704 gold., leta 1879. pa 129.188, vrednosti 217 milijonov in 58.115 gold.

a) Eksekutivno je bilo prodanih:

1880. leta 13.677 s kupnino 40,597.557 gold.,

1879. „ 12.360 s „ 36,680.140 „

Pri eksekutivnih dražbah je tirjatev nepokritih (neplačanih) ostalo:

1880. leta 16.772 v skupni svoti 47,348.302 gold.,

1879. „ 13.955 v „ „ 32,227.781 „

b) Vsled smrti je prešlo v druge roke:

1880. leta grajščin 85 v vrednosti 20,625.210 gold.,

mestnih posestev 2083 v „ 26,902.194 „

rudokopov 13 v vrednosti 179.974 gold.,

družih zemljišč 39.483 v vrednosti 69,041.178 gold.,

1879. leta pa grajščin 94 v vrednosti 12,672.944 gold.,

mestnih posestev 2052 v vrednosti 24,870.680 gold.,

rudokopov 17 v vrednosti 60.088 gold.,

družih zemljišč 37.874 v vrednosti 64,255.295 gold.

* *Andrej S. Marggraf* imé je možu, ki je iznašel izdelovanje sladkorja iz pese. Rodil se je v Berlinu dne 3. marca 1709., umrl pa je dne 7. avgusta 1782., minulo je tedaj pred malo dnevi 100 let od njegove smrti. Bil je Marggraf sloveč kemik, on se je prvi posluževal pri kemičnih preiskavah mikroskopa. Preiskavanje narave rastlinskih sokov napeljalo ga je, posebno preiskavati one tvarine, katere rastlinskemu soku dajejo sladki okus; po tej poti in po mnogih skušnjah iznašel je pot, po kateri se iz različnih rastlin, posebno pa iz pese more izdelati sladkor po vsem podoben kolonialnemu sladkorju. — Narodno-gospodarsko vrednost Marggrafove iznajdbe pa je svetu dokazal še le njegov učenec A. Chard, temu namenu žrtujoč vse svoje moči in premoženje.

* *Phönix* imenuje se novo iznajdena, precej veliki omari podobna železna sušilnica za sadje. V spodnji tretjini omare je peč za kurjavo, zgoraj je več les za sušilo. Suši se po zgretim zraku in ima neki to prednost, da sadje pri sušilu obdrži svojo prvotno barvo. Kuri se ta sušilnica s čemurkoli in na prodaj jo ima „Kraus & Comp. in Wien, Währing, Herrengasse 64“, v treh velikostih po 90 do 146 gold.

* *Judje in poljedelstvo*. Vsled preganjanja judov na Ruskem se jih je mnogo obrnilo v Ameriko in tam mošnji judje so jih na vso moč podpirali, da bi jih pripravili k poštemu živežu, in posebno mnogim preskrbeli so lepo priliko poprijeti se poljedelstva, toda vse zastonj! Amerikanski časniki z najostrejšimi besedami obsojajo okornost in nedelavnost judovskih begunov in trdijo, da se poljedelstva nikakor ne poprimejo. Zato se beguni večidel zopet vračajo na Rusko.

Politične stvari.

Socijalisti — roparji.

Dne 4. julija tega leta bil je na Dunaji v predmestju „Neubau“, ulici „Zieglergasse“ števil. 8, pri belem dnevu od 12. do 1. ure opoludne čevljarski fabrikant Jos. Merstallinger v lastni prodajalnici roparsko napaden, z neko na gobo zlito tekočino omamljen in oropan.

Na Dunaji sicer ropi in umori zdavnej uže niso več redka prikazen, ta rop pa, tako predrzno izvršen, je vendar sploh vse iznenadil.

Eden hudodelnikov namreč pripeljal se je v vozu pred prodajalnico oropanega; stopivši iz voza migne svojemu pajdašu in v prodajalnici izvršila sta rop tako predrzno in s popolnim poznanjem prostorov v prodajalnici, kakor uže staro-izurjena v takem poslu. Po izvršenem ropu pa zopet eden hudodelnikov odide peš kakor je prišel, eden pa, oropane reči v zavoju spravljene, vsede se zopet v najet voz ter se odpelje.

Dunajska policija, res dobro osnovana in prav spretna v svojem poklicu, iskala je hudodelstvu sledú oziraje se na vsako najmanjšo poizvedbo; tudi srečo, veliko srečo je imela najti pravi sled, opazovati sumljive osebe, ko je bila njihova sumljivost dosti jasna, zagrabiti in ostro izpraševati jih; tako se je mreža zoper sumljive nabranih izpovedb bolj in bolj zgostila in preteklega tedna v sredo ponoči zaprla je policija najbolj sumljive osebe, ponoči na petek pa še nekaj sodeležnikov.

To postopanje in tak vspeh konečno ni nov; kar pa je vse kroge naše in sploh evropejske družbe iznenadilo in ostrašilo, je naznanilo dunajske policije, ka-